

Pepe Forsberg - Paula Forsberg

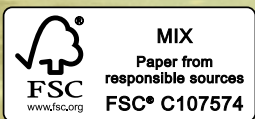
MAJAVAN MAILLA

Minerva

Pepe Forsberg - Paula Forsberg

MAJAVAN MAILLA

© Pepe Forsberg, Paula Forsberg ja Minerva Kustannus Oy, 2021

Teksti ja kuvat: Pepe Forsberg ja Paula Forsberg

Muut kuvat: mainittu kuvien yhteydessä

Ulkoasu: Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 9789523753136

Painettu EU:ssa, Balto Print, 2021

SISÄLLYS

Alkusanat.....	4	Minne katosivat majavat?.....	65
Seuraa majavien elämää QR-koodilla.....	7	Katastrofin aineksia.....	65
Poikkeuksellinen majavakevät 2020.....	9	Musiikkivideo majavista.....	67
Pandemia iskee.....	9	Salametsästäjiä Evolla?.....	68
Evon monet majavat.....	11	Majavat ovat elossa!.....	70
Justin Beaver parrasvaloissa.....	15	Majavalivestä tulee totta.....	75
YLE saapuu Evolle.....	15	Tekniikkaa asentamassa.....	77
Majavien iltaleikit.....	18	Rakennustöitä ja kiukkua.....	80
Kelluva saari.....	22	Majavatutkijan tempurata.....	82
Pääuutisten tähdet.....	24	Kaapeli saa kyytiä.....	86
Saukot kuokkimassa kuvauspaikalla... ..	27	Majavalive julkaistaan.....	93
Tiedekansallispuisto Evolle.....	32	Talvi saapuu majavalammelle.....	98
Majavaliven ensiaskeleet.....	34	Majavien uusivuosi.....	99
Majavaretkiä kesän kynnyksellä.....	38	Vesi nousee pesässä.....	106
Retkivalmisteluja.....	38	Majavaliven huoltoa.....	108
15 kilometriä majavien mailla.....	39	Pelastusoperaatio.....	110
Justin Beaver näyttäytyy jälleen.....	46	Majava-chattailu.....	112
Majavat <i>Hämeen Sanomissa</i>	47	Hyvästit Majavalivelle.....	113
Majavien kesäloma.....	55	Kesä koittaa Evolla.....	119
Uusia havaintoja majavien		<i>Seura</i> -lehti lammella.....	120
kommunikaatiosta.....	55	Pertti Salolaisen ja Anneli Jussilan	
Majavaliven suunnittelua.....	58	oppaana.....	122
Majavat ovat oppineet		Evoa retkeillen.....	127
tunnistamaan meidät.....	61	Kiitokset.....	149
		Lähteitä ja lisälukemista.....	150

ALKUSANAT

Majavien mailla -kirjan päätähtinä uiskentelevat talttahampaiset veijarit, Kanta-Hämeessä polskuttelevat suloiset karvaturrit. Euroopan isoin jyrssiä viettää työntäyteistä elämää muokaten kaikkea ympärillään. Kirja perustuu meidän, Pepe ja Paula Forsbergin, päiväkirjamerkintöihimme, joita on kirjattu vuosien 2020–2021 aikana Hämeenlinnaan kuuluvan Lammin Evolla.

”Teimme havaintoja yhdessä ja kuvasimme laajasti nappisilmäisten sahureiden puuhia ympäri Evon retkeilyaluetta. Työpäivät päättyivät silloin, kun Pepe alkoi kirjailla muistiinpanoja tietokoneellaan.” (Paula)

”Evon 22 000 hehtaarin alue on Etelä-Suomen laajin yhtenäinen metsämanner. Sen uumenista löytyy lajirikasta luontoa. Ihmiset haakeutuvat Evolle yksin, pienellä joukolla tai isompinakin harrastajaryhminä, joiden intressit on välillä vaikea sovittaa luontoarvojen kanssa sopusoinnussa yhteen.” (Pepe)

”Majavat ovat ekosysteemiensä avainlajeja. Suomessa elää kaksi eri majavalajia, amerikanmajava ja euroopanmajava. Amerikan serkku on tuomittu täällä vieraslajiksi, ja metsästäjät haluaisivat mielellään vähentää niiden määrää Suomen luonnossa. Evolla tämä ei kuitenkaan ole sallittua, koska koko alueen monimuotoisuuden rikkaus perustuu olennaisesti majavien toimintaan.” (Paula)

Urosmajava Loftus.

”Kirjan tekoprosessin aikana tutustuimme majavien vuodentakeroon, eliölajien vuorovaikutukseen ja padonrakentajien vaikeaan yhteiseloon ihmisten kanssa. Euroopan suurin jyräjä nimittäin hyödyttää muuta luontoa, ja ainoa eliö, jolle lättähännistä vaikuttaa aiheutuvan ongelmia, on ihminen.” (Pepe)

”Haluamme tällä kirjalla hälventää majaviin liittyvää epäluuloa ja estää majavien aiheuttamiin ongelmiin liittyvän väärän tiedon leviämisen.” (Paula & Pepe)

Viihtykää käsienne kannatteleman kirjan parissa. Hymyllään kun tavataan!

Hämeenlinnan Lammilla 12.8.2021

Pepe ja Paula Forsberg

SEURAA MAJAVIEN ELÄMÄÄ QR-KOODILLA

Kirjasta löytyy QR-koodeja. Koodin avaamalla lukijalle avautuu majavien maailma videokuvina. Mikäli puhelimesi ei ole QR-koodinlukijaa, sen saa kätevästi sovelluskaupoista (App Store ja Google Play).

Jos käytät Android-laitetta, lataa QR-koodinlukija omasta sovelluskaupastasi (esim. Google Play). Kirjoita hakuun QR Reader ja asenna sovellus. Avaa sovellus ja osoita kameralla QR-koodia, minkä jälkeen majavien seikkailut avautuvat puhelimesi tai padisi ruutuun.

Jos sinulla on iPhone tai iPad, voit skannata QR-koodin suoraan laitteen kameralla. Hae QR-koodi kameran etsimeen. Laite ilmoittaa, kun se on tunnistanut QR-koodin. Avaa QR-koodiin liittyvä linkki napsauttamalla ilmoitusta ja pääset seuramaan luontoseikkailuja.

Testaa QR-linkin toimivuus tästä. QR-linkin takaa paljastuu videoita ja joitakin lehtileikkeitä.

QR-koodi johdattaa Majavan mailla Facebook-sivulle.

Naarasmajava Emma ja urosmajava Loftus kotilammella.

POIKKEUKSELLINEN MAJAVAKEVÄT 2020

Pandemia iskee

10.3.2020

On tiistai maaliskuun 10. vuonna 2020. Perheemme istuu Janakkalan Turengin pääkirjastossa, kun *Hämeen Sanomien* toimittaja Johannes Blom saapuu paikalle. Ulkona on sateinen, raikas ja kalkea Suomen kevät. Kirjaston sisällä väkeä on virrannut jonomuodostelmassa, eivätkä tuolit enää riitä. Esiintymislavan vieressä oleva kahvila on tupaten täynnä, eteinen on täynnä, kirjaston käytävät ovat täynnä. Puheensorina valtaa kirjaston, kohta on aika esiintyä.

Kerron toimittaja Blomille aikeista esittää Lammin Evon suurelle metsämantereelle tiedekansallispuiston statusta. Olen huomannut, että minua on alettu kuunnella luontoasioissa kirjailijanurani siivittämänä. Kirjaston virkailija tulee kesken haastattelun kertomaan, että yleisömäärä on Turengin kirjaston ennätys.

Janakkalan kirjastonjohtaja kutsuu minut aplodien saattamana lavalle. Puheensorina yltyy, kun etsin muistitikulta edellisenä syksynä kuvaamiani majavavideoita tehostamaan sanomaani.

Lue Hämeen Sanomien jutun
alku Pepe Forsbergista ja
Evosta.

Salin keskellä kajahtaa aivastus, tulee aavemaisen hiljaista. Katse hakee epäuskoisena jotain, mikä ei pahentaisi pääni yllä leijailevia kysymysmerkkejä. Viestimet ovat viimeisen viikon aikana raportoineet oudon viruksen leviämisestä kaukaiseen pohjolaan. Mietin, että olenkohan aiheuttanut jotain tietämättäni. Pienestä paniikitilasta huolimatta saan esityksen vietyä loppuun rutiinilla. Luonnosta kertominen on helppoa. Veikkaan sen johtuvan siitä, että eläimet ja kasvit ovat minulle sydämenasia. Ihmiset kiittelevät, pyytävät nimmareita, halaavat ja nauravat yhdessä. En osaa sanoa ei. Katson peiliin kysyvästi. Kannankohan nyt tietämättäni virusta?

11.–12.3.2020

Uusi aamu koittaa ja päätös on tehty. Perun kymmeniä esiintymiä, ensimmäisenä julkisesti tästä vaihtoehdosta kertovana kirjailijana. Laitan vaakalaudalle koko elinkeinoni ja tuloni. Riski tartuttaa muita on vain oman mielen sopukoissa kasvanut tulivuoreksi, jonka sisuksissa popcornit aukeavat riittävän nopeasti. On parempi pelata varman päälle, vaikka nyt olisi oma hetki päästä seuraavalle tasolle tunnettuna tietokirjailijana.

Kerron päätöksestä keskeyttää kirjailijakiertue Kansallispuistot tutuksi -Facebook-ryhmässä 12.3. ja saan kymmeniä kiitteleviä viestejä. Lähinnä jotkut järjestäjät tuntuvat vielä olevan näreissään perumisesta, joillekin pandemia on etäinen tyhjiö korvien välissä. Olen juuri julkaisemassa *Luontokohteet tutuksi* -kirjan, se jää nyt ilman julkaisukiertuetta. Minulla on tiedossa kova vuosi ilman tuloja, on pakko miettiä toimeentuloa ja karsia kustannuksia. Perheen ruoka-kaappiin ilmestyy tavallista suurempi määrä näkkileipäpaketteja.

Katso Kansallispuistot tutuksi -Facebook-ryhmän tiedote 12.3.2020:
Kaikki yleisötapahtumat on koronan
takia peruttu.

Evon monet majavat

16.4.2020

Koko Suomi on pysähtynyt, ja etenkin kulttuurialalla on hiljaista. Kaikki tapahtumat on peruttu, mutta onneksi aurinko paistaa. Jostain syystä olemme viettäneet lähes joka ikinen päivä aikaa Evolla vierailien eri majavareviireillä. Monet lättähännät ovat tulleet meille jo tutuiksi. Isolla Keltajärvellä minua ja Paulaa katselee Justin Beaver -niminen veijari. Evon Mustajärviltä taas kameran

Haarajärven majavaperheen Beta ja Gamma herkuttelevat nilalla.

etsimeen on hakeutunut itseoikeutetusti Pateksi ristimämme nappisilmä. Kolmas tarkemmin seuraamamme majavaperhe asuu Haajarjärven vesialueilla. Loftus, Emma, Alfa, Beta ja Gamma ovat ilostuttaneet meitä leikeillään ja kevätpuuhillaan useasti. Majajärven maisemat, Eväjärven rannat, Sorsajärven ympärys ja Taruksen Kellutteen puolikin ovat kannatelleet askeleitamme majavien mailla. Ainoa negatiivisia tunteita herättänyt majava on vierailnut Vappulantien viereisellä lammella nostaen vedenkorkeuden lähes tielle.

Olen kirjoittanut pandemia-aikana *Luontokohteet tutuiksi* -kirjan. Tarkoitus on innostaa ihmisiä pois sisätiloista hengittämään puhdasta ilmaa. Lammin biologiselta asemalta käsin toimivan Kentällä-ryhmän osana olemme Paulan kanssa tehneet kevätseurantavideoita. Majavien mailla olemme taltioineet kurkia, käärmeitä, silkkiuikkuja, telkkiä, sammakoita ja paljon muuta. Lista on loputon, koska majava on Evolla monimuotoisuuden tae.

>> Evolla kulkiessa ymmärtää alueen runsaan lajikirjon. Telkkäpoikue piileksii kaislikossa.

JUSTIN BEAVER PARRASVALOISSA

Yle saapuu Evolle

21.4.2020

Olemme päättäneet Paulan kanssa ryhtyä kirjoittamaan tarkasti ylös asioita Evon majavalammilta. Tämä olkoon alku jollekin uudelle, ehkä tästäkin tulee teos? Nyt on pitkästä aikaa mahdollisuus miettiä oman kynän terävyyttä yhdessä talttahampaisten ajatusten kanssa.

Muutto perheen kanssa Kanta-Hämeeseen on ollut uuden alku ja innostanut retkeilyn ohessa tutustumaan Suomen uskomattomaan luontoon syvemmin. Suojeltujen eliölajien lisäksi nämä muutamat kuukaudet Lammilla ovat tuoneet mukanaan hienoja kohtaamisia ihmisten kanssa. Etenkin Kentällä – In the field –palvelun kollegani John Loehr ja Niko Nappu ovat tehneet lähtemättömän vaikutuksen. Yhdessä olemme toimineet kuin sveitsiläinen kello tehden kenttäbiologiaa tutuksi suuremmalle yleisölle. Hurjin hankkeemme on muokata Lammin Evosta uusi tiedekansallispuisto. Työ on loppusuoralla, ja tavoitteenamme on, että jätämme esityksen ympäristöministeriöön toukokuun alussa.

◀◀ Tuleva TV-tähti Justin Beaver havusavotassa. Vaikka majavan herkkua ovat lehtipuut, myös havupuut kelpaavat rakennusaineeksi ja hädän tullen jopa ruoaksi.

Katso kooste Pepe Forsbergin ja John Loehrin haastatteluista.

Kuuntele Radio Suomi Lahden Kevätseuranta majavapadolla - biologit kenttätoisissa -ohjelma.

Tänään on taas jonkin sortin virstanpylväs edessä, kun YLEn toimittaja Petri Niemi saapuu haastattelemaan Kentällä-kolmikkoa Evolle. Sielunkumppanini mukaantulo dokumentoijana tekee meistä oikeastaan nelikon. Paula on lyhyessä ajassa opetellut kuvauskalustomme niksit, ja hän on korvaamaton osa tiimiämme.

Työhuoneemme valtaa kahvin tuoksu. Paula on järjestelmällisesti tuplavarmistanut omat valmistelunsa retkipäivää varten, sumppia tulee riittämään myös termospulloon. Kuppi kuumaa tummaa eliksiiriä maitotilkan kera aloittaa aamun ja lataa odotuksia! John tulee kohta hakemaan innokkaita seikkailijoita. Uusi Evo-päivä tarkoittaa YLEn haastattelun lisäksi videokameran etsimen läpi humisevien haapojen alla hääräviä majavia. Olemme varautuneet tarpeen vaatiessa yöpymään Evolla.

Suuntaamme Isolle Keltajärvelle! Sääennusteiden mukaan ilma kävelee käsi kädessä Paulan kanssa, nimittäin aurinkoa riittää. Paikka herättää ristiriitaisia ajatuksia, sillä vesialtaan itäpuoli on rauhoitettua vanhaa metsää, joka rajautuu länsipuolella Hämeen ammattikorkeakoulun operoimaan metsätalouden tyyssijaan, opetusmetsään. Metsäkoneet ja majavat kaatavat puita kilvan monimuotoisen Evon ytimessä.

Päivä YLEn kanssa vierähtää vauhdilla. Kuvaamme pääosin majavapadolla ja tuoreella työmaalla, jossa Ison Keltajärven majavat ovat viime aikoina uurastaneet. Saamme kertoa kevään etenemisestä ja havainnoistamme. On tärkeää levittää tietoa majavista. Vieraslajiksi tuomittu amerikkamajava voidaan vielä hyväksyä osaksi Evon ekosysteemiä. Amerikanmajava on hyödyllinen ja monimuotoisuuden takaava laji.

Trendikkäästi lyhytvartisiin tummiin saappaisiin sonnustautunut toimittaja selvisi kuin ihmeen kaupalla kuivin sukkin retkipäivästä. Hauskuutta, mielenkiintoa ja iloisia ilmeitä riitti luontoäidin äänimaailmassa vieraillessamme.

Kun haastattelut ovat ohitse, toimittaja Niemi jatkaa matkaansa kuvaajan kanssa kohti toimistoaan. Jäämme Paulan kanssa Evolle etsimään lätähäntiä, jotta saisimme lähetettyä editoitavaksi tuoretta majavamateriaalia YLEn uutisiin. Nyt taitaa olla tiukempia laatuvaatimuksia, mutta muuten tämä on meille tuttua rutiinia ja kertausta.

YLEn Petri Niemi haastattelemassa Pepe Forsbergia Evon majavista.

>> Paulan tallentama lättähännän loiskahdus vastavalossa on kuin taideteos.

Majavien iltaleikit

YLEn lähdettyä kello lyö iltaseitsemän. Oikeastaan tänään on samanlainen ilta kuin eilen ja toissa päivänä. Istumme Paulan kanssa Ison Keltajärven länsirannalla katsellen peilityyntä pintaa. Ilmassa on tuoksuja, ääntä. Pilvilautat lipuvat ohitse muodostaen erilaisia hahmoja ja kuvioita. Paula näkee taivaalla kasvot. Itse havaitsen untuvaisen peiton kietovan meidät luonnon omalla sammalpedillä aatoksiimme. Ilma ja mieli on tyyni. Heinänkorsi suussa olo on autuas ja odottava.

Tunnit kuluvat ja aika matelee. Kuuluu korpin äännähtelyä ja palokärjen vasaramainen, kaihoisa ja jännittynyt kelon rummutus. Perhosiakin on paikalla, mutta ne ovat vatsanpohjassa. Yhteyden tuntee, molemmat nauttivat olostaan pienellä rinteellä kantahämäläisen metsän suojassa.

Kuuluu molskahdus ja veden pinta väreilee kekopesän edessä. Alkaa tapahtua, otan kameran esiin. Nuori majava ui pää pinnalla ja kiertelee haistellen ilmaa. Tiedämme, että meidät on huomattu. Mutta tällä kertaa tapahtuu jotain odottamatonta. Amerikanmajava, jota kutsumme Justin Beaveriksi, ui suoraan viereeni katkaistakseen pienen männyntaimen. Mitä ihmettä? Kuvaajalla on vajaa metri etäisyyttä kohteeseen. Kamera käy edelleen, majava poistuu kekopesälle oksan kanssa ja sukeltaa syvyyksiin. Kohta näitä veijareita on paikalla kolme. Majavat osoittavat toisilleen hellyyttä ja päästelevät sulosointuja Evon illassa. Aika hyvää materiaalia YLElle, taidamme palailla kotiin ja leikata heti uusia majavavideoita televisioon sopiviksi. Materiaalia on kertynyt useampi tunti. Tiedämme osuneemme kultasuoneen juuri oikealla hetkellä.

Huikean hieno päivä takana, päädymme valon vähetessä palaamaan kuitenkin yöksi kotiin. Paluumatkalla pilvilautat leijailevat vauhdilla sinitaivaan läpi samalla kun joutsenet töräyttävät kaihoisan trumpettiään muuten meluvapaaseen luontoiltaan. Telkkäpari keskittyy toisiinsa ja uiskentelee kilpaa järvenselällä. Kaikuna kiertävä laulujoutsenen ääni takaa erämaajärvillä euforisen olotilan, jossa vatsanpohjassa tuntuu hellyttävä kutina. Kaipa tätä voisi kutsua täydelliseksi onneksi. Metsän sylissä huomaa helposti voittaneensa enemmän kuin minkään lottoarvonnan lopputulemana.

Illan täydensi vielä peilitynyn järvenpinnan rikkonut loiskahdus. Majavakolmikko ilahdutti ja palkitsi meidät uimalla majasteettisesti useaan kertaan editsemme ja outoa hajujälkeä ympäristöön leivittänyttä avioparia tutkien. Liikkumattomina ja henkeä pidättäen annoimme kameroidemme vangita luonnon näytelmän. Uhaksi majavat eivät meitä kokeneet. Ilmiselvästi ne olivat jo tottuneet läsnäoloomme.

Justin Beaver elementissään kotikonnuilla.